

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки
Навчальний рік 2022-2023

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У ВИЩІЙ ОСВІТІ»

(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти заочна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 01 Освіта / педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Педагогіка вищої школи»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс I-й

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
української мови, основ психології
та педагогіки

Протокол від
“28” червня 2022 року № 11

Завідувач кафедри

проф. Фоміна Л. В.
(ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної та
передфахової підготовки

Протокол від
“31” серпня 2022 року № 1

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Фоміна Л. В., завідувачка кафедри, кандидат філологічних наук, професор.
2. Наливайко Н. А., викладач кафедри, кандидат педагогічних наук.
3. Каліна К. Є., доцент кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент.
4. Кохан Д. М., викладач кафедри, кандидат педагогічних наук.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Фоміна Людмила Володимирівна, завідувач кафедри української мови, основ психології та педагогіки, кандидат філологічних наук, професор
Контактний тел.	(057) 707-72-30
Корпоративна пошта викладача	lv.fomina1@kntmu.edu.ua
Консультації очні	понеділок – 15:00-16:00 кафедра української мови, основ психології та педагогіки (просп. Науки, 4, головний корпус, 5-й поверх)
Локація	кафедра української мови, основ психології та педагогіки (просп. Науки, 4, головний корпус, 5-й поверх)
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Наливайко Наталія Анатоліївна кандидат педагогічних наук викладач кафедри української мови, основ психології та педагогіки
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Педагогіка співробітництва, цифрова педагогіка
Контактний тел.	+38 (096) 700-06-61
Корпоративна пошта викладача	na.nalyvaiko@kntmu.edu.ua
Консультації	понеділок 10.00-15.00, ауд. кафедри української мови, основ психології та педагогіки
Локація	кафедра української мови, основ психології та педагогіки (просп. Науки, 4, головний корпус, 5-й поверх)
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Каліна Катерина Євгеніївна, доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри.
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Проблеми підготовки висококваліфікованих спеціалістів; компаративний підхід та інновації в освітньому просторі
Контактний тел.	+38 (097) 698-77-51
Корпоративна пошта викладача	ky.kalina@kntmu.edu.ua
Консультації	середа 10.00-15.00, ауд. кафедри української мови, основ психології та педагогіки, п'ятниця 3:00–4:00PM у Google Meet: https://meet.google.com/dqa-saoi-crh
Локація	кафедра української мови, основ психології та педагогіки (просп. Науки, 4, головний корпус, 5-й поверх)

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Системний підхід у вищій освіті» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Педагогіка вищої школи» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) фахівців другого (магістерського) рівня, галузі знань 01 – «Освіта / педагогіка», спеціальності – 011 «Освітні, педагогічні науки».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Рушійною силою розвитку української держави є формування потужного освітнього потенціалу нації, досягнення найвищої якості підготовки фахівців. Розв'язання цього завдання вимагає нової стратегії освіти, забезпечення психолого-педагогічної підготовки сучасного викладача. Розробка освітніх стратегій, упровадження сучасних педагогічних технологій вимагає від викладача нових компетенцій, щоб бути спроможним до системного розгляду змін в освіті, в педагогіці вищої школи. Стратегічні завдання освіти зумовлюють потребу у формуванні інтересу майбутніх викладачів до набуття знань, потреби у постійному самовдосконаленні, усвідомленні необхідності навчатись протягом усього життя. Таким чином, реформування вищої освіти, процеси євроінтеграції, якість підготовки педагогічних кадрів, підвищення їх професійної компетентності і зумовлюють актуальність вивчення навчальної дисципліни «Системний підхід у вищій освіті» у системі підготовки магістрів спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення курсу є система вищої освіти в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Системний підхід у вищій освіті» має зв'язки з такими дисциплінами, як: «Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця», «Дидактичні системи у вищій школі», «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні».

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з теорії та практики системного підходу у вищій освіті, загальні положення організації вищої освіти в Україні.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування системи теоретичних знань та практичних умінь застосовувати різноманітні технології навчання, добирати найефективніші відповідно змісту і особливостям навчальної дисципліни; формування комплексних компетентностей, розвиток педагогічного мислення та сприяння професійному самовизначенню, набуття магістрантами професійно-педагогічної ідентичності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є: формування у майбутніх фахівців знань про місце і роль педагогічних чинників в індивідуальному та суспільному житті; допомога студентам у засвоєнні сутності педагогіки вищої школи як джерела інноваційної системи, галузі науки і соціальної практики, її суспільного значення; формування у магістрантів вміння правильно осмислювати закономірності системного аналізу вищої освіти; дати знання з організації системного підходу до аналізу педагогічної діяльності, проведення емпіричних конкретно-педагогічних досліджень у вищій школі, їх аналізу та використання отриманих результатів; формування здатностей особи до компетентної професійної діяльності, яка є динамічним поєднанням знань, розуміння, навичок, умінь, досвіду та здібностей (приймати правильні професійні рішення, прогнозувати результати дій, нести відповідальність тощо), які лежать в основі кваліфікації випускника.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук

загальні:

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6.Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові, предметні):

СК5.Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК6.Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК8.Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

РН1.Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

РН5.Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх,

педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальний навичок (Soft skills)**: комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проєктів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

Здобувач вищої освіти у період навчання здобуває комунікативні навички, розвиває лідерські здібності, навчається брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, розв'язує педагогічні ситуації та конфлікти, вміє працювати в команді, управляти своїм часом, логічно і системно мислити, має креативні підходи до вирішення завдання.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / педагогіка	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 011 «Освітні, педагогічні науки»	Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		2-й
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 12, самостійної роботи студента – 78	Освітній ступінь: другий (магістерський) рівень ОПП «Педагогіка вищої школи»	Лекції
		2 год.
		Практичні, семінарські
		10 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		78 год.
Індивідуальні завдання:		
-		
		Вид контролю: залік

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Система: сутність, типи та характеристики	2	Вступна Лекція-презентація
	Всього годин	2	

2.2.2 Семінарські заняття

Не передбачено навчальним планом.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Система: сутність, типи та характеристики	2	Мозковий штурм	Усне опитування
2	Системний підхід як спосіб наукового пізнання та практичної діяльності	2	Метод фішбоун	Виступ на задану тему
3	Сучасна система вищої освіти України	2	Кейс-метод	Творче завдання
4	Заклад вищої освіти як соціально-педагогічна система	2	Метод проєктів	Індивідуальні завдання
5	Організація та управління діяльністю ЗВО: системність і особливості	2	Презентація	Доповідь
	Всього годин	10		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено навчальним планом.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Система: сутність, типи та характеристики	15	метод проєктів	Підготовка словника основних понять
2	Системний підхід як спосіб наукового пізнання та практичної діяльності	15	Метод фішбоун	доповідь; виступ на задану тему
3	Сучасна система вищої освіти України	16	кейс-метод	доповідь; виступ на задану тему
4	Заклад вищої освіти як соціально-педагогічна система	16	метод «Мозковий штурм»	доповідь; виступ на задану тему
5	Організація та управління діяльністю ЗВО: системність і особливості	16	Дидактична гра	доповідь; виступ на задану тему
	Всього годин	78		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021 року.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Залік для дисциплін, вивчення яких завершено. проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з вибіркової дисципліни та передбачає врахування ПНД та перевірку засвоєння всіх тем з дисципліни. Оцінка визначається в балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

3.2. Питання до заліку:

1. Проаналізуйте ідею системності в діяльності людини.
2. Розкрийте сутність системи як центрального поняття системного підходу.
3. Дайте визначення поняттю «система», «педагогічна система» та

«системний підхід».

4. Розкрийте поняття вищої освіти як педагогічної системи.
5. Проаналізуйте особливості системи вищої освіти України.
6. Проаналізуйте поняття соціально-педагогічної системи як сукупність цілей, завдань, змісту, матеріальної й духовної складової, санкціонованих ролей і відносин та результатів діяльності.
7. Дайте характеристику вищої освіти як соціального інституту.
8. Розкрийте сутність вищої освіти як підсистеми в системі суспільних відносин.
9. Розкрийте сутність системного підходу як загальнонаукової методології в педагогіці.
10. Дайте характеристику основних типів ЗВО в Україні.
11. Відобразіть схематично структуру педагогічної системи освіти.
12. Проаналізуйте організацію освітнього процесу підготовки фахівців у вищій школі з точки зору системності.
13. Визначте особливості та тенденції розвитку сучасної вищої освіти.
14. Дайте характеристику ЗВО, його ролі та завдань у суспільстві.
15. Надайте характеристику особливостям педагогічного і студентського колективів у системі вищої освіти.
16. Охарактеризуйте загальну структуру ЗВО.
17. Визначте роль, місце, напрями роботи основних структурних підрозділів ЗВО.
18. Визначте роль, місце та напрями роботи кафедри в структурі вищої школи.
19. Визначте сутність, завдання та загальну структуру системи студентського самоврядування.
20. Визначте сутність державного управління освітою. У чому полягає мета державної політики в сфері освіти?
21. Обґрунтуйте сутність і цілі управління освітою як специфічним соціальним феноменом.
22. Наведіть загальну структуру принципів управління освітою.
23. Поясніть сенс та зміст інноваційної спрямованості управління освітою. Мета та засоби управління ЗВО.
24. Дайте характеристику ЗВО як синергетичної системи і як об'єкта управління.
25. Сформулюйте вимоги до взаємовідносин «викладач-студент», «студент-студент».

3.3. Контрольні питання:

1. Надайте визначення поняттю «системний підхід»
2. Яким чином системний підхід використовується як методологія в науці?
3. Хто з науковців одним з перших використовували системний підхід у педагогіці?
4. Які науки, наукові напрями визнано джерелом системного підходу?

5. Надайте філософське розуміння змісту методології «системний підхід».
6. Яким чином системний підхід пов'язаний з моделюванням?
7. Назвіть основні принципи системного підходу?
8. Наведіть 8 основних аспектів системного підходу?
9. Що таке процес? Як процесуальність пов'язана з системним підходом?
10. На які основні припущення спирається методологія системного підходу?
11. Що таке гомогенність?
12. Наведіть приклад системного підходу у педагогіці.
13. Охарактеризуйте освіту як систему за допомогою універсальних характеристик систематології.
14. Надайте сучасне визначення вищої освіти.
15. Що таке освітнє середовище?
16. У чому сутність концепції системно-діяльнісного підходу?
17. Назвіть основні елементи системи освіти.
18. Які засоби конструювання змісту освіти Ви вважаєте необхідними?
19. Чим вимірюється якість вищої освіти?
20. Які види освіти Ви знаєте?
21. Назвіть ознаки сучасної вищої освіти
22. Надайте сучасне визначення вищої освіти
23. Які вищі заклади освіти складають сучасну систему вищої освіти України?
24. Наведіть кваліфікацію ступенів сучасної вищої освіти
25. Назвіть рівні сучасної вищої освіти
26. Яка установа МОН здійснює контроль за якістю освіти?
27. Надайте характеристику вищій освіті, виходячи з характеристик систематології.
28. При яких умовах освітня ситуація виступає підставою для інтегративного) підходу до навчання?
29. Надайте характеристику навчальній та освітній ситуації. Яка з них більш відповідає інтегративному підходу в системі освіти? 1
30. Основні елементи науково-дослідної роботи студентів?
31. Які особливості інтегративності системного підходу Ви знаєте?
32. Що таке інтегративність системного підходу в освіті?
33. Надайте визначення інваріантів інтегративного підходу в системі вищої освіти?

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні): не передбачені навчальним планом.

3.5. Правила оскарження оцінки Відповідно до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю», затвердженого наказом ХНМУ від 30.09.2020 № 252.

Посилання: https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Академічні очікування від студентів/-ок

Вимоги до курсу

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть усі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно з графіком на інформаційному стенді кафедри).

Письмові та домашні завдання необхідно виконувати повністю та вчасно, якщо в студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття та формулює свої побажання з опорою на власні думки й емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю в міських, усеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як ним користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;

- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – у цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні та навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлогу, засмічувати приміщення й території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бех Ю. В. Філософські проблеми сучасного управління складними системами : ідеї, принципи і моделі : монографія / Ю. В. Бех, А. І. Слепцов. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – 404 с.
2. Волков О. І. Системи якості вищих навчальних закладів: теорія і практика. – К. : Наук. думка, 2006. – 289 с.
3. Корбутяк В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень : навч. посібник / Корбутяк В. І. – Рівне : НУВГП, 2010. – 176 с.
4. Кудіна В. В. Педагогіка вищої школи / В. В. Кудіна, М. І. Соловей, Є. С. Спіцин. – К. : Ленвіт, 2007. – 194 с.
5. Системний підхід у вищій школі : навч. посіб. / авт.-упоряд. Т. Д. Кочубей, К. В. Іващенко.– Умань : ПП Жовтий О.О., 2014. – 131 с. – (Серія «Педагогіка вищої школи»).
6. Шабанова Ю. О. Системний підхід у вищій школі : підруч. для студ. магістратури / Ю. О. Шабанова; М-во освіти і науки України; Нац. гірнич. ун-т. – Д. : НГУ, 2014. – 120 с.

Допоміжна література

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підручник / А. М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.
2. Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді : монографія / авт. кол. : за ред. М. Михальченка. – К. : Пед. думка, 2010. – 312 с.
3. Максимов О. Системний підхід до вивчення дисциплін вищої школи / О. Максимов // Рідна школа. – 2006. – № 1. – С. 17–19.
4. Малафіїк І. В. Системний підхід у теорії і практиці навчання / І. В. Малафіїк. – Рівне : РДГУ, 2004. – 437 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://www.osvita.org.ua> – Освітній портал.
2. <http://nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
3. <http://korolenko.kharkov.com> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.
4. <http://www.education.gov.ua> – офіційний сайт МОН

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx